

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

4.Bf.261/2021/19. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2021.október 26., 2021. december 9. és 2022. január 13. napján tartott tárgyaláson kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A csalás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2021. április 30. napján kihirdetett – helyesen – 22.B.1010/2018/68. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt1 vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 3 (három) év 6 (hat) hónapra enyhíti.

A bűnjeljegyzék T-152/2018. tételszám 1-7. sorszám alatt feltüntetett dokumentumokat a büntetőügy iratai között rendeli kezelni.

Kötelezi a vádlottat az elsőfokú eljárás során felmerült további 44.757.- (negyvennégyezer-hétszázötvenhét) forint bűnügyi költség megfizetésére is.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Terhelt1 vádlottat a Fővárosi Törvényszék a 2021. év április hó 30. napján kihirdetett helyesen 22.B.1010/2018/68. számú ítéletével csalás büntette [Btk. 373. § (1)

bekezdést I. fordulat, (6) bekezdés], valamint hamis magánokirat felhasználásának vétsége [Btk. 345. §] miatt – halmazati büntetésül – 5 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra mint mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, megállapította, hogy a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Határozott a közjegyzői okirat lefoglalásának megszüntetéséről és név2 közjegyzőnek történő kiadásáról, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott felmentés, a védő eltérő tényállás megállapítása útján felmentés végett jelentett be fellebbezést.

[3] A védő fellebbezésének írásban előterjesztett indokolásában a jogorvoslat irányát kiterjesztette és elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, másodlagosan a bűnösség megállapítása esetén a büntetés jelentős, enyhítő szakasz alkalmazása mellett történő enyhítését.

[4] Álláspontja szerint az ügyvédi titoktartás alóli felmentés tanú1 és tanú2 ügyvédek tekintetében tisztázatlan maradt, ami kihatással van a személyi bizonyítékok felhasználhatóságára. Vitatta, hogy tanú5nak a titoktartás alóli felmentés megadására kiterjedt volna a jogosultsága, így az ügyvédként eljáró személyek tanú vallomásai nem minősülnek törvényesen szerzett és felhasznált bizonyítékoknak. Szerinte tanú5 az ügyletben mint aláíró meghatalmazott jegyzett ellen egy dokumentumot, szerepe ennél többre nem terjedt ki, így kizárt a titoktartás alóli felmentésre vonatkozó jogosultsága. Ezzel szemben álláspontja szerint cég4 Holding valós képviselőjét, tanú8t kellett volna a titoktartás alóli felmentés tekintetében nyilatkoztatni. tanú8t arról is nyilatkoztatni kell, hogy tanú5 jogosult-e a felmentés megadására. tanú2 ügyvéd meghatalmazást kapott a ügyvédi iroda1tól mint sértettől a cég1-el szembeni eljárás folytatására, így az említett ügyvéd esetében a ügyvédi iroda1 titoktartás alóli felmentésére is szükség van a tanúvallomás felhasználhatóságához.

[5] A titoktartási kötelezettség alóli felmentést az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (Ütv.) 8. § (3) bekezdése szerint kizárólag a megbízó, annak jogutódja és a törvényes képviselő adhat. A gazdasági társaság esetében a társaság operatív vezetője jogosult a felmentés megadására, a társaságot eseti megbízottként képviselő személy ilyen jogosítvány gyakorlására nem jogosult. Felmentés hiányában az ügyvéd a hivatása ellátása során tudomására jutó tényekről, adatokról nem tehet tanúvallomást. Hangsúlyozta, hogy cég4 Holding mint jogi személy esetében a titoktartási kötelezettség alóli felmentés megadására a cég törvényes képviselőt ellátó tisztségviselője jogosult. Nézete szerint a felmentés hiánya tényként állapítható meg.

[6] Kiemelte, hogy az eljárás egyik meghatározó okirati bizonyítéka a 2014. augusztus 27. napján született kölcsönszerződés volt, amelynek 6. pontja szerint Terhelt1 vádlott készfizető kezességet vállalt. A kezesi minőségben eljáró vádlott titoktartás alóli felmentése szükséges ahhoz, hogy erről az okiratról tanú2 nyilatkozatot tehessen, nem elegendő a jogutódi minőségben eljáró felszámoló részéről érkezett felmentés. A felmentés beszerzésének hiánya esetében kérte tanú1 és tanú2 tanú vallomásainak a bizonyítékok köréből történő kirekesztését, a tanúvallomások kirekesztése alapozza meg eltérő tényállás megállapítása útján a vádlott felmentését.

[7] A megalapozatlanság kérdéskörében felhívta a 20/2020-as alkotmánybíróági határozatot, amely az elsőfokú bíróság kötelességévé teszi a hivatalból történő bizonyítás lefolytatását. A vizsgált ügyben a felderítetlenségből eredő megalapozatlanság bizonyítás felvételével küszöbölhető ki. Szükségesnek tartotta bizonyítás felvételét a cég19-nél lévő iratok beszerzésére nézve, amelyek igazolták volna a cég1 hitel- és fizető képességét, likviditását. Ugyancsak szükségesnek tartotta tanú8 tanúkenti kihallgatását a döntéshozatal kapcsán kapott információkról, az iratok tartalmának ismeretéről, a tényleges jogviszony tartalmáról, ami a passzív alany tisztázásához lett volna elengedhetetlen.

[8] Indokolt lett volna új kompetens szakértő véleményének a beszerzése cég1 teljesítőképességének megítélésére, illetve a vádlott által hivatkozott kötvény, részvény kibocsátásából származó várományokra. A szakértő kompetenciájának elfogadása esetén szakértől szakértő véleményének a kiegészítését tartotta szükségesnek a vádlott által előterjesztett kérdések megválaszolása tekintetében.

[9] Az iratellenesség körébe sorolta tanú9 és tanú12 tanúvallomás részleteinek figyelmen kívül hagyását a vádlotti cég teljesítőképességének megítélése szempontjából. Kiemelte, hogy a cég1 likviditásával kapcsolatban az elsőfokú bíróság azt az álláspontot képviselte, hogy e körben az eljárásnak nem volt tárgya a részvénytársaság teljes gazdálkodásának vizsgálata. Ezt a védő helytelen kiindulási alapnak tekintette, mivel az ítéletben több helyen megjelent szakértői alátámasztottság nélkül az az állítás, hogy a cég1 kezdetektől fogva likviditási problémákkal küzdött, tevékenysége, üzletpolitikája 2011 évtől kezdődően helytelen volt, kötelezettség-állományát folyamatosan tovább görgette. Mindebből vonta le az elsőfokú bíróság azt a következtetést, hogy a cég1-nek a múltjából adódóan eleve nem is volt lehetősége a kölcsönösszeg visszafizetésére.

[10] A védő álláspontja szerint a szakvéleményt jegyző szakértől nem volt jogosult az ítéleti ténymegállapítások részét képező szakértői megállapítások megtételére. Az elsőfokú bíróság elmulasztotta a kompetencia kör tisztázását, erre nézve az ítélet indokolásában sem adott értékelést, holott az általános könyvszakértői és a pénzüpiaci szakértői kompetencia kör elkülönül egymástól. A pénzüpiaci szakértő kompetenciájába tartozik a folyamat elemzés, amely figyelemmel van a projektek jövőbeni kimenetelére, a kötelezettségek teljesítésének prognosztizálására. Ezzel szemben az elsőfokú eljárásban a bíróság a szakvélemény kiegészítése, majd a szakértő megidézése után további kérdések feltételére is lehetőséget adott, azonban a válaszadásra már nem került sor. Nehezményezte azt is, hogy a bíróság nem indokolta meg elfogadható módon, miért nem teljesítette a vádlott által feltett kérdések szakértői megválaszolását. A bizonyítás Skype útján történő teljesítésének elmaradásával a bíróság korlátozta a terhelt jogait, megakadályozta annak bizonyítását a vádlott részéről, mely szerint a szakértő véleménye homályos, ellentmondásos és megalapozatlan, amelyek megteremtették volna akár új szakértő kirendelését is. Sérelmezte a védő, hogy a szakértő már a nyomozati szakban hiányolta az iratok teljes körű rendelkezésre bocsátását, amelynek elmaradása a véleményalkotás megalapozottságát, következésképp a szakvélemény bizonyítékként történő elfogadását kérdőjelezi meg. A szakértői bizonyítás során figyelembe kellett volna venni az cég5 piaci értékét, jövedelemtermelő képességét, a felügyeleti szerveknek, az akkreditált cégeknek a likviditásra nézve tett megállapításait. A kifejtettek alapján annak megállapítását kérte, mely szerint szakértől szakértői véleménye mind eljárásjogi, mind tartalmi szempontból alkalmatlan bizonyíték a tényállás megállapításához.

[11] Ugyancsak kétségbe vonta szakértő2 által készített gyors jelentésben szerepelő megállapításokat, amely a cég1 likviditásának hiányát igazolta. Az okirati bizonyítéknak minősülő dokumentumot mind tartalmi, mind szakmai szempontból alkalmatlannak, ezért elfogadhatatlannak minősítette, amint az erre az okirati véleményre támaszkodó tanú10, valamint tanú11 tanú vallomását is. Az említett bizonyítékokat elfogadhatatlannak minősítette a cég1 teljesítő képességére vonatkozóan tett tények megállapítására. Utalt továbbá arra is, hogy a megjelölt tanúk, valamint tanú9 és tanú12 vallomásai között olyan lényegi különbségek állapíthatók meg, amelyek miatt e vallomások hitelessége tovább gyengült. Hiányolta e vallomások egymással, valamint a további bizonyítékokkal való összevetését.

[12] Hangsúlyozta a védő, hogy az elsőfokú bíróság okirati tényekből következtetett a vádlott belső tudati tényeire, amelyek az alanyi bűnösség megállapítását eredményezték a teljesítési képesség és akarat összefüggés rendszerében. Álláspontja szerint az elsőfokú eljárás során nem történt meg teljeskörűen, helyesen és ellentmondásmentesen az okiratokból következő jogviszonyok valódi tartalmának az értékelése. Ezzel kapcsolatosan az első fokon előadott védőbeszédében írtakra utalt, és kérte az ott írtaknak megfelelően a tényállás kiegészítését és következtetésként annak megállapítását, hogy a kölcsönszerződéstől eltért a felek tényleges szerződési akarata mind a lejárat, mind a kölcsönügylet fedezetei tekintetében, valamint a kölcsön és a letét tárgya a felhozott okirati összefüggések ellenére egymástól elkülönült. Alapvető hibaként róta fel az elsőfokú bíróságnak azt az értékelő tevékenységet, hogy a törvényszék pusztán az okiratok tartalmának összevetése alapján állapította meg a kölcsön és a letét összetartozását, és ezt nem vetette össze az egyéb bizonyítékokkal. Így az elsőfokú bíróság nem tudta feloldani azt az anomáliát, hogy a szerződés teljesítési határideje augusztus 27-től számítottan 5 munkanap volt, mégis a kölcsön egy részének teljesítésére már a határidő előtt sor került. Nehezményezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a vádlotti védekezéssel szoros összefüggésben álló okiratokat, a közjegyző előtt 2014. szeptember 10. napján született nyilatkozatot és 2014. szeptember 10. napján kelt vádlotti nyilatkozatot, amelyek a valós ügyleti megállapodás tartamának alátámasztására lettek volna alkalmasak. Ezeknek a felhívott bizonyítékoknak a tényállás megállapításánál történő figyelembevételét kérte.

[13] Felderítetlenségként nevesítette tanú14 tanúkenti kihallgatásának elmaradását a letéttel kapcsolatos tényállás megállapítása körében, továbbá a ügyvédi iroda1 és tanú2 magatartását érintően is, illetve a vádlott által a közjegyzői okiratban elismert letéti szerződés meghamisításának okára nézve. Nehezményezte tanú8 kihallgatásának elmaradását amiatt is, mivel tanú1 elismerte a letétről történő tájékoztatás elmaradását.

[14] Fenntartotta azt a védőbeszédében előadott fejtegetést, mely szerint a tényállásszerűség szempontjából meghatározó a passzív alany személye, annak egybeesése vagy elkülönülése a sértetti pozíciótól.

[15] Összefoglalt álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete oly mértékben megalapozatlan, hogy szükségszerű a törvényszéki ítélet hatályon kívül helyezése. Ennek hiányában indítványozta bizonyítás felvételével vagy a nem értékelt bizonyítékok figyelembevételével eltérő tényállás megállapításával a vádlott felmentését.

[16] A büntetés kiszabása körében az enyhítő körülményeket (7 éves időmúlás, 5 és fél éves büntetőeljárás hatálya alatt állás, vádlott betegségei, sértetti közrehatás) és azok súlyuknak megfelelő értékelését hangsúlyozta. A hitelezői nyilatkozat új bizonyítékként való értékelését kérte a kár megtérülésével kapcsolatban, amely önmagában is meghatározó büntetéskiszabási körülmény.

[17] A védő a másodfokú tárgyaláson előadott perbeszédében az írásban benyújtott fellebbezését fenntartotta, azt a lefolytatott bizonyítás eredményeként azzal egészítette ki, hogy kérte a kár megtérülésének tényként történő megállapítását. Véleménye szerint a sértett nyilatkozata alapján a kár megtérülése nem vonható kétségbe, a bíróságnak nem feladata, hogy felülbírálja a sértett e körben tett nyilatkozatát. A kár megtérítését további jelentős enyhítő körülményként kérte figyelembe venni, amely a bűnösség megállapítása esetén lehetővé teszi a szabadságvesztés végrehajtásának a felfüggesztését.

[18] *Terhelt1 vádlott* a nyilvános tárgyaláson előadta, hogy az egyik részvény átadással érintett cég találmányát az elmúlt évben a 100 magyar találmányról kiadott kiadványban a 10. legértékesebb fejlesztésének minősítették. Hangsúlyozta, hogy mindössze magánokirat-hamisítás elkövetését ismeri el, a csalást nem követte el. Kiemelte, hogy a kölcsönszerződésnek semmi köze nem volt a letéti szerződéshez, a két jogügyletet teljesen elkülönülten kell megítélni. Előadása szerint nem volt semmi reális indoka annak, hogy csalást kövessen el annak érdekében, hogy 4 alapnak járó tartozását visszafizesse. Elég lett volna ha az alapoknak jelzi, hogy három hónappal később történik meg a visszafizetés.

[19] *A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.575/2021/2. számú* átiratában a védelmi fellebbezést nem tartotta alaposnak. Kifejtette, hogy a törvényszék a perrendi szabályokat megtartotta. A törvényszék a védelmi észrevételeket is figyelembe véve vizsgálta a tanúkkal összefüggésben, hogy kit, milyen körben illet meg mentesség. Az ügyfelderítési kötelezettségének a vád tárgyává tett cselekményre koncentráltan eleget tett, helyes a szakértői véleménnyel kapcsolatban elfoglalt álláspontja is. A törvényszék a releváns bizonyítékokat teljeskörűen értékelve megalapozott történeti tényállást állapított meg, amelyet mindössze a személyi rész körében szükséges kiegészíteni. Aláhúzta, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének a szükséges mértékben eleget tett. Kiemelte, hogy az eljárás során mindössze annak vizsgálata volt szükséges, vajon a vádlott megtevéstette-e üzleti partnerét, vagy csak üzleti lépésről volt szó. A tényállásból okszerűnek tartotta a terhelt bűnösségére levont következtetést, és törvényesnek a cselekmény minősítését. Álláspontja szerint a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket a törvényszék alapvetően helyesen sorolta fel és azokkal arányban álló jogkövetkezményt alkalmazott. A terhelt felmentésére nincs törvényes alap, a törvényi minimumban meghatározott büntetés enyhítése sem indokolt. A járulékos kérdésekkel kapcsolatosan egyes dokumentumok iratok mellékleteként történő kezelésére, a bűnügyi költség korrigálására, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[20] A nyilvános tárgyaláson a Fellebbviteli Főügyészség képviselője az írásban benyújtott indítványát a tényállás kiegészítése szükségességére vonatkozó érveléssel pontosította. E szerint a kölcsönadó megállapodást kötött a vádlottal, melynek eredményeként a teljesítés megtörtént. Ezzel a vádlott ugyan nem a teljes, de csaknem az egész kárt megtérítette. A titoktartási kötelezettséggel kapcsolatban aláhúzta, hogy tanúl a kölcsönszerződésnél nem ügyvédként hanem közvetítőként járt el. Az ügylet tekintetében

eljáró ügyvéd jogosult a vallomás tétel megtagadására. Véleménye szerint ugyanaz a személy két pozícióban nem járhat el. A letéti szerződés megkötése során a tanúl ügyvédkénti eljárását nem lehet kétségbe vonni. Kiemelte, hogy tanú5 nemcsak egy ügyletnél volt a sértetti cégnek meghatalmazottja, mivel a meghatalmazása egy évre terjedő időtartamra szólt, így álláspontja szerint a titoktartási kötelezettség alóli mentesítésre is kiterjedt nevezett személy jogosultsága. Hivatkozott a Be. kommentárban kifejtettekre, mely szerint amennyiben az ügyvéd a titoktartási kötelezettség ellenére a vallomás megtagadás jogával a Be.-ben szereplő adekvát figyelmeztetések ellenére nem él, a vallomása felhasználható bizonyítékként. Kifejtette, hogy véleménye szerint az elsőfokú bíróság a szakértői kompetencia tárgyában is helyes döntést hozott, nem volt indokolt a vádlotti cég teljes tőke piaci szerepének feltárása. Helyes annak megállapítása, hogy a kölcsön visszafizetése határidőben, felszólításra sem történt meg. A kölcsönszerződésben meghatározott határidő alatt a német tőzsdei bevezetés nem biztosított volna a visszafizetésre reális lehetőséget, tehát ezt a várományt sem lehetett reálisnak tekinteni. Utalt arra, hogy a cég8 által végzett átvilágítás során a szakértővel azonos megállapításokra jutottak. A terhelt a hamis letéti dokumentumot az említett céggel szembeni ügylet során is felhasználta. Kiemelte, hogy a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában a vádlotti cég ellen már kezdeményezték a felszámolási eljárást.

[21] A büntetés kiszabásánál további enyhítő körülményként kérte értékelni azt, hogy a vádlott a kárt megtérítette. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság méltányos büntetés szabott ki a vádlottal szemben, ezért az enyhítő körülmények bővülése ellenére sem tartotta indokoltnak az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés enyhítését.

[22] A másodfokú bíróság a vádlott és védője által bejelentett fellebbezést mindössze az enyhítésre irányuló részében tartotta alaposnak.

[23] A felülbírálat – a vádlotti és védelmi fellebbezések irányára és tartalmára figyelemmel – a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes körű volt.

[24] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, melynek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta, az eljárást perrendszerűen folytatta le. Az elsőfokú bíróság az utolsó tárgyalást megelőzően, több tárgyalást is tartott, azonban a tárgyalási időköz eltelte miatt a 2020. év április hó 30. napján tartott tárgyaláson az eljárás megismétlését előíró kötelezettségének a Be. 518. § (3) bekezdésében írtak szerint a tárgyalás korábbi anyagainak, a korábbi tárgyalási jegyzőkönyveknek az ismertetésével eleget tett.

[25] Az elsőfokú bíróság az ügyben releváns bizonyítékokat feltárta, azok gondos, minden körülményre kiterjedő vizsgálatával állapította meg a helyes tényállást.

[26] A fellebbezésben állított új tény, nevezetesen a vádlott által a sértettnek okozott kár megtérítésének tényére nézve és az e körben szereplő új bizonyítékokra (sértett képviselőjének, tanúl tanúvallomása) nézve a másodfokú bíróság a Be. 594. § (1) bekezdése alapján a bizonyítás felvételéről határozott, és elrendelte tanúl tanúként történő ismételt meghallgatását. tanúl, mint a sértetti cég képviselője tanúkénti meghallgatásához becsatolta a sértetti társaság operatív vezetőjének, személyl titoktartási kötelezettséggel kapcsolatos

nyilatkozatát. E szerint tanúl köteles a kölcsönügylethez kapcsolódó tárgyalásokról, kölcsönszerződésről és a kölcsön nyújtás egyéb iratairól tudomására jutott ügyvédi titok megőrzésére, ellenben a sértetti cég képviselője őt a tartozás rendezésének tényéről és módjáról történő nyilatkozattétel tekintetében a titoktartás alól felmentette.

[27] A felvett bizonyítás eredményeként a másodfokú bíróság a történeti tényállást a Be. 592. § (2) bekezdésének a) pontja alapján az alábbiakkal egészítette ki;

[28] Terhelt1 vádlott mint a kölcsönügylet keze 2021. év június 25-én megállapodást kötött a cég4. sértetti társaság képviselőjével, tanúl Ügyvédi Irodájával a vádlott által a sértettnek okozott kár megtérítése kapcsán. A megállapodás szerint a kölcsönszerződésben szereplő 1.750.000 Euró 614.827.500 Ft összegnek felel meg 351,22 Ft-os középárfolyam alapján. A terhelt mint készfizető kezes a 470.000.000 Ft-ot az alábbiak szerint teljesítette:

- a) 9.525.000 forintot korábbi átutalással.
- b) 50 millió forintot váltó kiállítással, és a hitelezőnek való átadással
- c) 10.475.000 forintot 2021. december 31-ig történő átutalással
- d) a cég19-ben és a cég20-ben fennálló a terhelt édesanyja cégének tulajdonában álló részvényeknek 2021. december 31-ig történő átruházásával. Az átruházás tárgya: cég19-ben 10.000 db, összesen 100.000 Ft névértékű részvény, valamint a cég20-ben 5000 db, összesen 500.000 Ft névértékű részvény, amely összesen 400 millió Ft-ot testesít meg.

[29] Inkasszó útján 2010. szeptemberében 59.362.082 Ft került teljesítésre, így mindösszesen 529.362.082 Ft teljesítése történt meg, amelyet a hitelező a tartozás teljes kiegyenlítéseként elfogadott, ezzel a vádlott az általa okozott kárt teljes egészében megtérítette.

[30] A másodfokú bíróság a tényállás részének tekinti az elsőfokú ítélet indokolásának 20. oldal utolsó bekezdésében szereplő tényeket a vádlott által 2014. október 7. napján a tanúl Ügyvédi Irodának adott meghatalmazásra, és a 2014. október 16. napján készült letéti utasításra nézve, melyben a tanúl Ügyvédi Iroda kérte a 600 millió forint letétnek a számlájára való átutalását.

[31] A másodfokú bíróság a kár megtérítésére nézve tett ténymegállapítást Terhelt1 vádlott és a sértetti céget írásbeli meghatalmazással képviselő, tanúl tanú egybehangzó előadása, a csatolt dokumentumok, nevezetesen a részvény adásvételi szerződés, vádlott és a sértett által kötött megállapodás, a banki átutalásról szóló okirat alapján állapította meg.

[32] Mivel cég19 törzsrészvényei 100.000 Ft (10.000 darab/10 forint), a cég20 törzsrészvényei 500.000 forint (5000 darab/100 forint) névértéket képviseltek, ezért a másodfokú bíróság vizsgálta, hogy az átadott részvények értéke elérte-e a megállapodásban

rögzített 400 millió Ft-ot. A vádlott állította, hogy a részvényeket annak fejében kapta, hogy az általa kifejlesztett know-how segítségével, illetve a szoftver piacképessé tételében az érintett cégek bevételeit jelentős mértékben megnövelte. Így a cég 19 1 milliárd forgalmú céggé fejlődött az elmúlt években, 126 milliárd Ft értékű 8 közbeszerzési eljárást nyert el, amely az elkövetkezendő három évben biztosít munkát a társaság részére.

[33] tanú előadta, mely szerint bemutatták a sértetti társaság számára a részvényátruházással érintett két gazdasági társaság üzleti elképzeléseit, számviteli anyagukat, amelyek alapján a két cég értéke megállapításra került, ennek során figyelemmel voltak a cégek üzleti, köztük a közbeszerzési lehetőségeire, jövőbeni becsült ár bevételekre, tevékenységük piacképességére.

[34] A másodfokú bíróság a vádlott és lényegében a sértetti képviselő egyezően előadott vallomása alapján rögzítette azt, hogy a vádlott a másodfokú eljárás időpontjára az általa okozott kárt a sértettnek megtérítette.

[35] A másodfokú bíróság a Be. 593. § (3) bekezdése alapján a fentiek szerint kiegészített tényállás alapján bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

[36] Az említett kiegészítésen túl a vádlott személyi adatait is szükséges volt kiegészíteni: E szerint a vádlott technikumot végzett, valamint tanulmányokat folytatott a Budapesti Gazdasági Főiskolán vállalkozás menedzser szakon, azonban diplomát nem szerzett. Szakképzettsége gépjárműtechnikus. Jövedelme 50.000 Ft (elsőfokú bírósági iratok 33. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyvének 9-10. oldala)

[37] A vádlott az ügyben írásban és szóban megtett vallomásaiban többirányú védekezést terjesztett elő. Védekezésének egyik alapvető eleme - amit a védő is érvként jelölt meg - az volt, hogy cég4 Holding Group társasággal megkötött kölcsönszerződésben biztosítékként nem volt nevesítve a tanú14 ügyvédnél letétbe helyezett 600 millió Ft összegű letét.

[38] Az elsőfokú bíróság megalapozottan vetette el a vádlott ez irányú védekezését. A másodfokú bíróság a védői és a vádlotti érvekkel szemben osztotta az elsőfokú bíróságnak az ügyben rendelkezésre álló okirati bizonyítékok értékelése körében leírt érvelését.

[39] A kölcsönszerződés a kölcsön nyújtás részleteit, a pénz rendelkezésre bocsátásának, visszafizetésének határidejét, a kölcsönösszeg felhasználásának célját, a kölcsön biztosítékait határozta meg. A kölcsönszerződéssel azonos napon kötött letéti szerződés a kölcsön visszafizetésének mikéntjét tartalmazta, ami a tanú14-nél letétbe helyezett 600 millió Ft-ból történő kielégítés módját részletezte. Ez a letétként nevesített 600 millió Ft nem a kölcsönszerződésbe foglalt biztosítéka volt a kölcsönnek, hanem a visszafizetés módját, annak egyértelmű mikéntjét határozta meg. Hangsúlyozni szükséges, hogy a kölcsönszerződés valóban nem nevezte meg a kölcsön biztosítékeként a 600.000.000 forint letéti összeget, azonban a felek a kölcsön szerződés mellett e szerződés megkötésének napján, tehát egyidőben a letéti szerződést is megkötötték, amelyben rögzítették a kölcsönszerződés megkötésének tényét, és a kölcsön visszafizetésének módját. A rendelkezésre álló letéti

szerződés tartalmát megerősítette a későbbiekben írt letéti utasítás is, amelyben a tanúl Ügyvédi Iroda kérte a 600 millió forint letétnek a számlájára való átutalását.

[40] Az a körülmény, hogy az említett letét a kölcsönszerződésben nem volt nevesítve, a vádlotti felelősség szempontjából irreleváns. A vádlott ezzel kapcsolatos védekezése és az ehhez kapcsolódó védői érvelés - a kölcsönszerződésben nem volt nevesítve biztosítékként a 600 millió Ft összegű letét, a letéti szerződés a rendelkezésre álló kölcsönszerződéshez képest más tartalommal és más összegre jött létre, a 600 millió Ft-os letétnek nem volt köze a kölcsönügylet - elvetésére következőképpen megalapozottan került sor.

[41] A vádlotti védekezés és a védő ezzel azonos érvelésének másik iránya az volt, hogy a kölcsönrel érintett cég gazdasági, anyagi helyzete a kölcsön felvételének időpontjában a visszafizetés lehetőségét biztosító módon stabil volt, amit a vádlott a helységi2 tőzsdén több millió euróra (15 millió Euró), a magyarországi tőzsdén több milliárd (2 milliárd) forintba engedélyezett kötvénykibocsátás lehetőségével, valamint a szabadalmaztatott cég5 szoftver projekt több milliárd Ft-ot (4,5 milliárd Ft) kitevő értékével igyekezett alátámasztani. Előadása szerint a társaság részvényeinek 2014 szeptemberében történt külső beavatkozásokra visszavezethető értékvesztése, ennek következtében a kötvénykibocsátások sikertelensége, a tőkebevonási kísérlet meghiúsulása, majd a vádlott cégvezető pozíciójának megvonása vezetett a cég működésképtelenségéhez. A kölcsön visszafizetésének lehetőségét tehát a vádlott és a védő szerint is a cég gazdaságos működése biztosította.

[42] Ami a cég pénzügyi gazdasági helyzetének stabilitását illeti, az ezzel kapcsolatos vádlotti védekezést egyértelműen cáfolta szakértől igazságügyi könyv-, adó és járulék szakértő szakvéleménye.

[43] A szakértő kompetenciahiányával összefüggő vádlotti és védői érveket nem osztotta a másodfokú bíróság. A szakértő feladatát nem a vádlotti gazdasági társaság értékpapír és tőzsdei tevékenységével kapcsolatos vizsgálat, megállapítások, és következtetések, tehát nem a teljes tőkepiaci szerep feltárása képezték, hanem a cég gazdálkodási tevékenységének értékelése, amely alapján következtetés adódott a cég fizetőképességére avagy annak hiányára. Márpedig szakértől igazságügyi könyv-, adó és járulék szakértőnek erre nézve a kompetenciája kiterjedt.

[44] Egyetértett az ítéltábla a törvényszéknek azzal az értékelésével, hogy a vádlott által vezetett gazdasági társaság teljes gazdálkodásának feltárása és elemzése nem képezte az ügy tárgyát, a gazdálkodás és a fizetőképesség vizsgálatára mindössze a kölcsönügylet -hez kapcsolódó visszafizetési képesség megítéléséhez volt szükség. A másodfokú bíróság ezért nem tartotta megalapozottnak a védőnek arra történő hivatkozását, hogy az elsőfokú bíróság a vádlotti cég gazdálkodásának teljes feltárása nélkül tett megállapításokat a gazdasági társaság üzletpolitikájára, kötelezettség állományára, és a kölcsön visszafizetésének lehetetlenségére.

[45] A fent írtakra figyelemmel az elsőfokú bíróság megalapozottan fogadta el az igazságügyi adó-, járulék és könyvszakértő megállapításait a vádlotti cég likviditásának alakulására, annak hiányára, a cég tevékenysége finanszírozásához és a piaci részesedésének növeléséhez szükséges anyagi források hiányára, a beszámolók és a tényleges vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzet közötti eltérésre, erre visszavezethetően a befektetők

megtévesztésére, az eszközök felülértékelésére, a kötvények eladásából befolyt magánszemélyek részére történő indokolatlan kölcsön folyósításokra nézve. A rendelkezésre álló adatok részletes elemzése alapján jutott a szakértő arra a következtetésre, hogy a vádlotti cégnél már 2013. január elsejét megelőző időszaktól kezdődően fennállt a rövid- és a hosszú távú fizetőképesség hiánya. Ezt a helyzetet pedig a gazdasági társaság újabb kötvények kibocsátásával, illetve további kölcsönök felvételével tudta, kívánta áthidalni. 2014 augusztusában a cég fizetéseképtelensége visszafordíthatatlanná vált, amit jelzett az is, hogy 2014 év végére a gazdasági társaság 7,1 milliárd forint veszteséget halmozott fel.

[46] A másodfokú bíróság álláspontja szerint tehát már az azonos napon kötött és aláírt, tartalmukban egymást erősítő, egymástól el nem választható, koherens okirati bizonyítékok (kölcsönszerződés, pénzügyi letéti szerződés,) a letéti utasítás, valamint a szakértői vélemény megállapításai alapján kijelenthető, hogy a vádlottnak szándéka, de reális lehetősége sem volt a kölcsönösszeg határidőben, de a későbbiekben történő visszafizetésére sem.

[47] A vádlottnak az a védekezése sem volt megalapozott, hogy a kölcsönösszeg visszafizetése szándékában állt, és valós, reális fedezet állt rendelkezésre a kölcsön visszafizetésére. Ezzel szemben a kölcsönszerződésben fedezetként megjelölt cég⁵ Salehouse Kft. mérleg szerinti negatív eredménye, negatív bankszámla-egyenlege, a vádlott tulajdonában álló helységi ingatlan tulajdoni hányadának házastársa részére történő elajándékozása, a vádlott egyéb ingó és ingatlan vagyonának hiánya egyáltalán nem nyújtott fedezetet a kölcsön visszafizetésére. Ugyanígy nem nyújtott a visszafizetésre reális lehetőséget a tanú¹⁴ ügyvédnél valótlanul állított 600 millió Ft összegű letét. Osztotta az ítéltábla a Fellebbviteli Főügyészség álláspontját, mely szerint a kölcsönszerződésben meghatározott határidő alatt a vádlotti cég eredményes német tőzsdei bevezetése sem biztosított volna a visszafizetésre reális lehetőséget, tehát ezt a várományt sem lehetett reálisnak tekinteni.

[48] A védelem az ügyben releváns személyi bizonyítékok felhasználásának lehetőségét azzal támadta, hogy a kölcsönügylet miatt feljelentést tévő tanú² ügyvéd, valamint az ügylettel végig foglalkozó tanú¹ titoktartásra kötelezett személyek, akik e kötelezettségük feloldására nem rendelkeztek megfelelő engedéllyel.

[49] Az ügyvédi tevékenység szervezeti, személyi és működési feltételeit az Ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény állapítja meg. Rendelkezik az ügyvéd általános kötelezettségeiről, köztük a titoktartási kötelezettségről is.

[50] A Be. 173. § (1) bekezdése szerint aki foglalkozásánál vagy közmegbízásánál fogva - a minősített adatra vonatkozó titoktartási kötelezettség esetét ide nem értve - titoktartásra köteles, a tanúvallomást megtagadhatja, ha a tanúvallomással a titoktartási kötelezettségét megsértené, kivéve, ha jogszabályban meghatározottak szerint ez alól az arra jogosult felmentette.

[51] Az Új Be. Kommentár a gyakorlat számára azt tartalmazza, hogy a tanú számára a foglalkozásból vagy közmegbízásból származó titoktartási kötelem vallomásmegtagadási (mentességi) jogot eredményez, kivéve, ha ez alól felmentették, vagy ha a felmentésre jogosult számára kötelező a titoktartási köteleesség tárgyául szolgáló adat továbbítása. A

titokra vonatkozó vallomástétel megtagadásának jogával a titoktartásra kötelezett vagy él, vagy nem él. Ha nem él ezzel a joggal és vallomást tesz a titok körébe eső kérdésben, feltéve hogy a vallomásmegtagadási jogára a figyelmeztették [176. § (1) bek.], s azt, valamint a tanú válaszát jegyzőkönyvezték [177. § (1) bek.], a vallomása bizonyíték. Más kérdés az, ha megszegi a titoktartási köteleességet, ez az adott jogágba tartozó felelősségre vonásának alapja lehet.

[52] tanú2 titoktartás alóli kötelezettsége alóli felmentést a vádlotti gazdasági társaság jogutódja, a felszámoló adta meg, ami – szemben a védői állásponttal – nem jelentette volna akadályát a tanú vallomása felhasználásának. A kölcsönszerződésben készfizető kezességet vállaló vádlott részéről azonban nem történt meg a titoktartási kötelezettség alóli felmentés, így a tanú vallomását a másodfokú bíróság a bizonyítékok közül kirekesztette. tanú2 tanú vallomásában említett tények az okiratok tartalma alapján megállapíthatóak.

[53] tanú1 ügyvédi titoktartási kötelezettségével kapcsolatban a másodfokú bíróság az alábbiakra utal. A vádlott a tanú1 Ügyvédi Iroda részére a 2014. október 7. napján kelt dokumentummal pusztán arra adott meghatalmazást, hogy működjön közre a 2014. június 30. napján megkötött letéti szerződéssel kapcsolatosan (nyomozati iratok 1. kötet 71. oldal). Kétségtelen tény, hogy a másodfokú eljárásban a sértetti cég, a cég4. a társaság képviseletében eljáró tanú1 Ügyvédi Irodát, vezetőjét, tagját, alkalmazottját, valamint megbízottját a kölcsönrel kapcsolatos tárgyalások, a kölcsönszerződés és a kölcsön nyújtás egyéb iratai tekintetében valamennyi *ügyvédi titok* megőrzésére utasította. Hangsúlyozni szükséges, hogy ez a nyilatkozat az ügyvédi titok megőrzésére szóló utasítás volt. tanú1 azonban a kölcsönszerződés elkészítésében ügyvédként nem vett részt, a kölcsön szerződés megkötésével kapcsolatosan sem a kölcsön nyújtó cég nevében, sem ügyvédként írásbeli meghatalmazással nem, mindössze szóbeli meghatalmazással rendelkezett. Az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozata szerint közvetítő volt a kölcsönadó és a kölcsönvevő felek között, tehát az üzleti kapcsolat létrehozásában működött közre, ami nem minősíthető ügyvédi tevékenységnek. Amint a védő is utalt erre perbeszédében, tanú1 üzleti és üzleti szerepben is eljár.

[54] A cég4. cég a dokumentumok aláírására írásbeli meghatalmazással tanú5t bízta meg, míg a kölcsönszerződés elkészítésére tanú2 ügyvéd kapott meghatalmazást.

[55] Következésképp tanú1nak a vád tárgyává tett kölcsönüggyel kapcsolatban mint ügyvédnek a titoktartási kötelezettsége nem állt fenn, így ezen ügylet tekintetében az általa előadott terhelő tényekre megalapozottan támaszkodott az elsőfokú bíróság. A tanú vallomásában mindenben megerősítette a kölcsönszerződésből kinyerhető tényeket, adatokat, ezen túlmenően a vádlottnak a megtévesztő magatartására is egyértelmű következtetés volt levonható a tanú előadása alapján. tanú1nak a letéti szerződés tekintetében a titoktartási kötelezettsége mint ügyvédnek fennállt, azonban e dokumentum tekintetében is igaz az a megállapítást, hogy a tanú vallomása nélkül az irat tartalmából is levonhatóak voltak az ügylet szempontjából releváns tények. Eltérő megítélés alá esik a cég4 és a vádlott között 2021. június 25-én kötött megállapodás, melyet tanú1 szerkesztett. E körben a másodfokú bíróság intézkedett a sértetti cégnél a tanú titoktartás alóli felmentése iránt. A vádlott 2021. október 26. napján adta meg a felmentést. E nyilatkozatot a védő a másodfokú eljárásban a 15. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal utolsó előtti bekezdésében megerősítette.

[56] Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a vádlott az általa meghamisított letéti szerződést nemcsak cég4 Holding társaság tekintetében, hanem a cég8-vel kötött megállapodás során is felhasználta, amelyre figyelemmel cég8 530 millió Ft összegű kötvényt vásárolt a vádlotti cégtől.

[57] Nem osztotta a másodfokú bíróság a védelemnek a cég8 ügyvezetőjének, tanú7 tanú vallomását, a egyéb7 megállapításait és szakértő2 gyors jelentésében foglaltakat, tanú10, valamint tanú11 tanú vallomását megkérdőjelező állásfoglalását. Az említett bizonyítékok teljes összhangot mutattak a vizsgált ügyben közreműködő szakértől szakértő véleményében tett megállapításokkal (a vádlotti cég komoly likviditási hiánya, súlyos ügyviteli hiányosságok, a kihelyezett kölcsönök fedezetének tisztázatlansága, cég5-hoz kapcsolódó mérleg hamisítása, a szellemi termék felülértékelése), valamint az ügyben vizsgált és a vád tárgyát képező kölcsön felvételének módjával, a 600 millió Ft-os valótlan ügylvédi letétre hivatkozással kialakított megtévesztési magatartással.

[58] A másodfokú bíróság a védelem által hivatkozott tanú9 és tanú12 tanúk vallomásában nem talált olyan, az elsőfokú bíróság által nem értékelt, vagy egymással súlyos ellentmondásban álló részletet, amely a vádlotti felelősség megállapítását megingatta volna, így az ítéltábla e vallomások értékelését kifogásoló védelmi érvekkel sem értett egyet. Ugyanígy nem volt hatása a vádlotti felelősségre a passzív alany és a sértett személyének elválása körében hangoztatott védői érvelésnek.

[59] Mivel az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló valamennyi bizonyítékot kimerítően, szigorúan a logika szempontjából egymással összefüggésben is értékelte, ezért a másodfokú bíróság a vádlottnak és a védőnek a bizonyítékok értékelésén keresztül a tényállást támadó és felmentést célzó fellebbezését nem tudta elfogadni.

[60] A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság okszerűen vont jogkövetkeztetést a vádlott büntetőjogi felelősségére, és a terhére megállapított bűncselekmény minősítése is megfelel a büntető anyagi jogszabályoknak.

[61] Már az elsőfokú bíróság elutasította szakértől szakértő kizárására és ismételt meghallgatására irányuló védői indítványt, amelynek indokát is adta az elsőfokú ítélet 21. oldal 6.-7. bekezdésében, így ennek az indítványnak a másodfokú eljárásban történő megismétlése nem eredményezhetett pozitív döntéshozatalt. Az ítéltábla az indokok megismétlése nélkül mindenben egyetértett az e körben kifejtett hibátlan elsőfokú érvekkel. Ugyanígy indokát adta az elsőfokú bíróság a német tőzsde megkeresésére, tanú14 tanúkenti kihallgatására, illetve a cég2 könyvvizsgálójának meghallgatására irányuló védői indítványok elutasításának, az elutasítás indokaival a másodfokú bíróság szintén egyetértett, ezeknek az indítványoknak a másodfokú eljárásban történő megismétlése nem eredményezhette a bizonyítás elrendelését. tanú8nak, a sértetti cég cselekmény elkövetési idején volt képviselőjének a kihallgatásától nem remélhető az eddig rendelkezésre álló peradatok megváltoztatása, vagy olyan kiegészítése, amely a vádlottnak a védő által kért felmentését eredményezhetné.

[62] Az elsőfokú bíróság a büntetési tételkeretet (elsőfokú ítélet 24. oldal) helytelenül öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztésben határozta meg, az helyesen öt évtől tizenegy

évig terjedő szabadságvesztés, hiszen a magánokirat-hamisítás vétsége mindössze egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető, ami a súlyosabban minősülő csalás büntetési tételének felső határát, a tíz évet csupán egy évvel emelte. A helyesbített büntetési tételkeret alapján a középmérték nyolc évi szabadságvesztés.

[63] A bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság helyesen és hiánytalanul sorolta fel. A másodfokú eljárásban felvett bizonyítás eredményeként megállapítható kár megtérítését további nyomatékos enyhítő körülményként kellett értékelni a vádlott javára.

[64] Az egyebekben helyesen feltárt bűnösségi körülmények alapján megállapítható, hogy az enyhítő körülmények nem pusztán számukba, hanem súlyukban is felülmúlták a súlyosító körülmények számát és súlyát, ezért a másodfokú bíróság alapvetően a kár megtérítésére figyelemmel a bűncselekmény büntetési tételkeretének alsó határát is túl szigorúnak tartotta, ezért a Btk. 82. § (1) bekezdése és (2) bekezdésének b) pontja alapján enyhítő szakasz alkalmazásával három év hat hónapra enyhítette az első fokon kiszabott (öt év) szabadságvesztést a vádlottal szemben.

[65] A védő által indítványozott felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget, a fél milliárd forintot is meghaladó kárérték – a kár hat évvel későbbi megtérítése ellenére is - olyan nagyságrendet jelent, amely miatt a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével a büntetés súlytalanná, és összeegyeztethetlenné válna a Btk. 79. §-ában foglalt generál- és speciál-preventív büntetési célokkal.

[66] Az elsőfokú bíróság a két bűnjeljegyzéken szereplő dokumentumok közül mindössze a közjegyzői okirattal kapcsolatban hozott rendelkezést, a T-152/2018. tételszám alatt nyilvántartott 1-7. sorszám alatt feltüntetett iratokról nem határozott. A másodfokú bíróság - pótolva az elsőfokú bíróság döntésének hiányát - a bűnjeljegyzék T-152/2018. tételszám 1-7. sorszám alatt feltüntetett dokumentumokat a büntetőügy iratai között rendelte kezelni.

[67] Az elsőfokú bíróság pontatlanul határozta meg a terhelttel szemben a felmerült bűnügyi költség összegét, mivel nem vette figyelembe a tárgyalási szakaszban felmerült 44.757 Ft szakértői költséget. Emiatt a másodfokú bíróság a vádlottat kötelezte az elsőfokú eljárás során felmerült további 44.757 forint bűnügyi költség megfizetésére is.

[68] A kifejtetteknek megfelelően a másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék helyesen 22.B.1010/2018/68. számú ítéletét Terhelt1 vádlott tekintetében a büntetés kiszabását, a bűnjeleket, és a bűnügyi költséget érintő részében a Be. 606. § (1) alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényszerű rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[69] Mivel a másodfokú bíróság döntése nem ellentétes az elsőfokú bíróság döntésével, ezért a másodfokú bíróság ítélete ellen a Be. 615. § (1) bekezdése alapján nincs helye további fellebbezésnek.

Budapest, 2022. év január hó 13. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Halász Etelka s.k. előadó bíró, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék 22.B.1010/2018/68. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.261/2021/19. számú ítélete folytán 2022. január hó 13. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2022. év január hó 13. napján

dr. Hrabovszki Zoltán s.k.

a tanács elnöke